

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

OIPOSDRU

Universitatea
Româno-Americană

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară: *1. Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere*

Domeniul major de intervenție: *1. 2. Calitate în învățământul superior*

Titlul proiectului: *Educație juridică de calitate – o șansă mai mare de integrare socio-profesională!*

Cod Contract: POSDRU/18/1.2./G/30228

Beneficiar: Universitatea Româno – Americană

REZULTATE ALE STUDIILOR PRIVIND PROFESIILE JURIDICE, INSERȚIA ABSOLVENȚILOR DE DREPT PE PIAȚA MUNCII, PERCEPȚIA PRIVIND PREGĂTIREA STUDENTILOR ÎN FACULTĂȚILE DE DREPT

Cercetările realizate în cadrul proiectului Educație juridică de calitate-o șansă mai bună de inserție socio-profesională! prin implicarea și monitorizarea a patru facultăți cu profil juridic sub aspectul unor indicatori structurali și funcționali ce ar putea influența procesul de integrare profesională a licențiaților în științe juridice pe o piață a muncii specializată scot în evidență necesitatea operării unor modificări la nivelul organizării procesului de formare.

Sub aspect metodologic, cercetările au constat în: analiza documentelor, focus grup, cercetare calitativă bazată pe analiza comparativă, prognoza Delphi, cercetare pe bază de interviu de grup.

Majoritatea participanților la focus grup au remarcat contextul social de după 1990 favorabil extinderii învățământului superior în domenii cu atractivitate mare pe piața muncii, cel juridic fiind unul dintre ele, dar și-au exprimat și rezervele cu privire la evoluțiile pozitive ale învățământului juridic românesc.

Dintre motivele frecvent invocate reținem:

- selecția candidaților,
- numărul mare de centre universitare,
- supradimensionarea planurilor de învățământ,
- supraîncărcarea programelor de studiu,

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

OIPOSDRU

Universitatea
Româno-Americană

- lipsa de concordanță între oferta educațională sub aspectul conținutului său și cerințele pieței muncii privitoare la competențele licențiaților necesare integrării profesionale,
- centrarea învățământului pe acumulare de cunoștințe în detrimentul dezvoltării de aptitudini necesare practicării profesiilor,
- rigiditate în folosirea metodelor moderne de predare-învățare,
- reticența la schimbare a corpului profesoral,
- politica ineficientă în domeniul resurselor umane de recrutare și pregătire a cadrelor didactice.

Toate cercetările cumulate realizate prin proiectul *Educație juridică de calitate-O șansă mai bună de integrare socio-profesională!* au reliefat faptul că **planul de învățământ** elaborat pentru debutul pregătirii universitare în domeniul dreptului nu ia în considerare incapacitatea tinerilor cursanți de a înțelege și asimila informațiile în domeniul juridic, un domeniu total nou în raport cu cele cu care s-au familiarizat de-a lungul timpului prin structurile educaționale în care s-au integrat.

Formarea absolvenților de drept începe din primul an de studiu cu o abundență de discipline din ramuri diverse de drept, pe un fond de cunoștințe generale anterior dobândite insuficiente pentru a înțelege și asimila conținutul materiilor. Pregătirea în ciclul preuniversitar nu este conformă cu expectanțele pe care corpul profesoral din facultățile de drept le au față de student. Acest fapt îngreunează asimilarea cunoștințelor și nu permite studenților să dezvolte un comportament pro-activ față de studiul individual, și un comportament de cooperare cu mediul universitar.

În plus, complexitatea acestor discipline reclamă o aplecare spre zona practică, aplicativă a dreptului. În acest sens, creșterea calității actului de predare este posibilă prin amplificarea activității la nivelul orelor de seminar.

Totodată, percepția asupra formării prin studii de specialitate juridică accentuează asupra **dimensiunii interdisciplinare a pregătirii studentului din facultățile de drept**, ceea ce reclamă o aplecare asupra înțelegerii rolului disciplinelor opționale și facultative.

Un alt element scos în evidență de către toate cercetările întreprinse, unanim recunoscut ca fiind definitoriu în raport cu indicatorul performanță în formare, atât de către cadrele didactice și practicienii în domeniul juridic cât și de către studenți, este **stagiul de practică**. Participanții la cercetări, în calitate de subiecți intervievați, au menționat importanța acestuia pentru dezvoltarea competențelor și abilităților necesare operării cu informația de specialitate. În prezent, stagiul de practică, menționat în planul de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

OIPOSDRU

Universitatea
Româno-Americană

învățământ, are, în unele cazuri, un caracter formal. Cel puțin, aceasta este concluzia la care a ajuns majoritatea celor intervievați.

În proporție covârșitoare, participanții au invocat ca element de ineficiență la nivelul furnizorului de educație **lipsa corelării teoriei cu practica în domeniul juridic**, lipsa de programe de pregătire a unor stagii de formare și aplicare practică a cunoștințelor teoretice.

Ca o concluzie unanim acceptată de către exponenții mediului universitar, deopotrivă cadre didactice și studenți, ca și de către mediul profesional cu statut de angajator, s-ar impune introducerea, ca obligatorie, a unui program de activitate practică în care studentul de la drept să asiste la ședințe de judecată, la activități de cercetare penală și urmărire penală, desigur, cu protejarea datelor cu caracter personal și respectarea dispozițiilor procedurale privind caracterul nepublic al urmăririi penale.

Cercetările au mai scos în evidență necesitatea **regândirii planurilor de învățământ** în sensul re poziționării unor discipline, atrăgând atenția asupra faptului că studenții din anul I se confruntă adesea cu dificultăți de înțelegere a limbajului specific disciplinelor de drept și, implicit, cu probleme în asimilarea informațiilor.

Două treimi din cadrele didactice ale Universității Româno-Americane intervievate apreciază structura planurilor de învățământ ca fiind foarte bună, iar restul o consideră satisfăcătoare. Profesorii Universității Lucian Blaga intervievați sunt mai divizați în opinii, jumătate apreciind structura ca fiind adecvată sau măcar satisfăcătoare, în timp ce cealaltă jumătate consideră că actuala structură a planurilor de învățământ este mult prea încărcată și excesiv de rigidă. Propunerile de revizuire vizează eliminarea unor discipline, pentru a reduce numărul de ore, realocarea numărului de ore, acordând un timp mai mult disciplinelor fundamentale, ca și redistribuirea creditelor, disciplinele fundamentale urmând să beneficieze de mai multe credite.

Alte propuneri vizează reducerea numărului de discipline din planul de învățământ. La fel ca și studenții, cadrele didactice ale Universității Lucian Blaga intervievate acuză încărcarea prea mare a planului de învățământ. De pildă, în anul II, dacă la Universitatea Constantin Brâncuși sunt alocate 20 de ore, cursuri sau seminarii, într-o săptămână, la Sibiu studenții au cu 8 ore/săptămână mai mult.

Dimpotrivă, cadrele didactice, implicate ca subiecți în studiu, au arătat o disponibilitate deosebită în a propune spre eliminare discipline, criteriile avute în vedere rămânând însă, cel mai adesea, neclare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

OIPOS DRU

Universitatea
Româno-Americană

Totodată, pe lângă modificarea planurilor și programelor de studiu participanții la studiu au susținut ideea modificării și modernizării **metodelor de predare**, prin promovarea sistemului de predare-învățare prin definirea principiilor și explicarea noțiunilor. Sistemul de predare trebuie să stimuleze creativitatea, să determine înțelegerea și explicarea, în detrimentul reproducerii mecanice a informațiilor, au susținut subiecții implicați în studii.

Studiul individual, jocul de rol, analiza de caz, evaluarea performanțelor pe bază de proiecte, stimularea cooperării în activitățile de seminar sunt tehnici de predare sau seminarizare prin care studenții pot acumula noi cunoștințe, pot dezvolta mecanisme interpretativ-explicative.

Participanții au mai susținut necesitatea introducerii unui filtru riguros de **selecție a candidaților** la admiterea în facultățile de Drept. Aceștia apreciază că slabele performanțe ale absolvenților reflectă nu doar o pregătire deficitară ci și un fond personal vulnerabil, reflectat de un nivel redus de cunoștințe generale ce nu le permite cursanților să parcurgă domeniile tematice specifice dreptului, dar și de o motivație scăzută pentru studiu.

Totodată, **sistemul de evaluare** și notare trebuie să accentueze asupra dezvoltării competențelor specifice de activare a informațiilor dobândite la cursuri și seminarii și integrarea în structuri explicative. De asemenea, jumătate din cei intervievați susțin că sistemul de evaluare și notare este obiectiv.

În același timp, se constată că facultatea cu profil juridic nu formează comportamente care să se dovedească a fi eficiente la locul de muncă și care să dețină abilități pentru lucrul în echipă.

Subiecții apreciază ca ineficientă relația dintre cadrul didactic și student, remarcând faptul că, astăzi, cadrele didactice nu alocă timp suplimentari, prin ore de consultații, pentru a răspunde solicitărilor cursantului.

Din prelucrarea răspunsurilor observăm că majoritatea intervievaților apreciază că facultățile cu profil juridic nu dezvoltă studenților abilități necesare cerințelor de la locul de muncă precum: abilitatea de a sintetiza, capacitatea de argumentare, creativitatea, capacitatea de a lucra în echipă, capacitatea de a dezvolta un comportament eficient.

Învățământul juridic astăzi, în opinia subiecților implicați în cercetări:

- promovează o abordare preponderent teoretică în pregătirea studentului
- generează un sistem ineficient de comunicare între profesori și studenți
- nu stimulează pregătire practică reală a tinerilor studenți

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

OIPOSDRU

Universitatea
Româno-Americană

- susține un sistem de notare care nu motivează în suficientă măsură studentul și nu încurajează competiția

Remarcăm multe asemănări între atitudinile exprimate în interviuri de către studenții celor patru universități, în ceea ce privește latura practică a formării profesionale.

Alături de practică, limbile străine și cursurile de drept internațional se situează pe primele locuri în preferințele studenților, un semn destul de clar de orientare spre piața internațională a muncii.

Studenții celor patru facultăți au manifestat o similaritate privitoare la rolul esențial al activității cadrelor didactice în obținerea succesului profesional. Oarecum surprinzător, numărul studenților care susțin că esențial în obținerea succesului profesional este cadrul didactic și activitatea desfășurată de acesta este mai mare decât numărul celor care apreciază ca esențial rolul motivației individuale și al studiului asiduu.

Această opinie este împărtășită și de cadrele didactice. Ca și studenții, profesorii consideră ca fiind esențială competența și dăruirea pedagogică a cadrelor didactice. Într-o măsură mai mică sunt invocați factori precum motivația și efortul individual al studentului, cultura generală și bagajul de cunoștințe acumulat de student de-a lungul anilor, modul de organizare a sesiunilor de cursuri și practică, opțiunea pentru o abordare nouă a raporturilor dintre profesor și student, centrate pe parteneriat și stimulare a activităților inovative și de cercetare, buna comunicare dintre titularul de curs și cadrul didactic ce se ocupă de activitatea de seminarizare, realizarea unui echilibru între teorie și practică, dotările instituției de învățământ.

Concluzionând, reținem faptul că principalele vulnerabilități ale sistemului de formare, în raport cu nevoile pieței muncii, impun:

- regândirea planului de învățământ, în sensul re poziționării unor discipline,
- reducerea numărului de ore la unele discipline facultative sau opționale și creșterea numărului de ore la discipline obligatorii;
- regândirea programelor analitice în sensul elaborării unei tematici care să definească foarte clar competențele pe care studentul le poate obține în urma parcurgerii materialului de studiu;
- reducerea numărului de ore săptămânal;
- regândirea raportului dintre orele de curs și cele de seminar la disciplinele fundamentale

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU
2007-2013

Instrumente Structurale
2007 - 2013

OIPOSDRU

Universitatea
Româno-Americană

- plasarea în planul de învățământ a unui număr mai mare de ore de practică și regândirea stagiului de practică sub aspectul metodelor și tehnicilor care să permită studentului aprofundarea prin practică a cunoștințelor teoretice și dobândirea abilităților de a utiliza cunoștințele;
- diversificarea tehnicilor de predare-seminarizare;
- promovarea unui sistem de evaluare și notare care să încurajeze lucrul în echipă și să monitorizeze activitatea studentului pe tot parcursul anului;
- îmbunătățirea comunicării dintre profesor și student.